

■PĀRDOMU BRĪDĪ. Bēglis no Ukrainas, dzejnieks Aleksandrs Kiričenko, ik dienu domā par savējiem un savas Ukrainas nākotni.

Dzīve bez melnraksta

Aleksandrs Kiričenko divus mēnešus dzīvo Cēsīs. Te rasts miers, klusums pēc nepārtrauktiem uzlidojumiem, trauksmes sirēnu brīdinājumiem Luhanskā.

Saruna par pārdzīvoto Ukrainā, arī par to, kā jau 2014.gadā Krievijas propagandas mašīna bija izdarījusi savu Ukrainas dienvienu atšķelšanai.

Vārdi noķer mirklus, kas pārdzīvoti, emocijas, un rodas dzejoļi. "Cēsīs esmu uzrakstījis tikai piecus dzejoļus. Tie ir par pilsētu, satiktiem cilvēkiem. Bet no kara aiziet nevaru, tas nomāc ne tikai prātu, vēl vairāk – sirdi. Zinu, viss nokārtosies un dzīve mainīsies," saka Aleksandrs. Viņš ir dzejnieks. Cēsnieki Aleksandra dzeju dzirdēja sarīkojumā "Malā".

Aleksandrs savu dzīvi salīdzina ar kompasu bultiņu: tā vienā brīdī rāda Ziemeļus, bet atliek vien neliels pagriezies, un jau Dienvidus. Tā arī viņam vairāk kārt nācies pilnībā uzsākt ko citu, nolikt malā iesākto.

Aleksandra dzimtā puse ir Rietumukraina, kā pats nosaka – tā, kas saistīta ar banderoviešiem. Mamma bija skolotāja, pats bērībā, vairāk jau citu priekam, uzrakstīja pa dzejolim, sportoja, spēlēja futbolu, tenisu. Ģimene

pārcēlās uz Zaporizji. Kā fiziski spēcīgu jauniešu viņu uzrunāja stāties kara skolā. Aleksandrs kļuva par transportlidmašīnu pilotu. Nodienēja gandrīz desmit gadus. Pabija Afganistānā.

"Šo laiku negribas atcerēties. Jauni puīši tur nosirmoja. Tagad no Krievijas puses, kā jau Padomju Savienības mantinieces, rīcība ir tāda pati, tikai daudz šausmīgāka, necilvēcīgāka. Pa šiem gadiem tehnoloģijas attīstījušās, viss kļuvis nežēlīgāks," saka Aleksandrs.

Vēlāk viņš strādāja aviācijas rūpnīcā, 90.gados kļuva par uzņēmēju. Kad izšķīrās ar sievu, pārcēlās uz Luhansku. 2014.gadā Donbasu, Luhansku atdalīja no Ukrainas. "Uz to mērķtiecīgi tika iests. Dzīvojām parastu dzīvi, bet Krievijas propagandas mašīna izdarīja savu. Tādas otras pasaulē nav.

Krimu pievienoja Krievijai, Luhanskas un Doņeckas republikas kļuva par Abhāziju, Piedņestru. Putinam, ja arī ir prāts, tad nav sirds. Viņš ir drošības struktūras cilvēks. Tā radīta ne jau, lai cilvēkiem dzīve kļūtu labāka, bet, lai katrs saprastu, ka viņš nav nekā. Pastāvīgi meli, dezinformācija pārņēma cilvēku prātus," pārdomās dalās ukrainis.

Par to, kā strādā Krievijas propaganda, Aleksandram ir piemēri dzimtā. "Radinieki dzīvo Krimā Eipatorijā, arī Šveicē. Viņi vairs nesazinās. Lai ko runātu, stāstītu, krimieši maļ tikai vienu – kara nav, tā ir specoperācija, visi runā muļķības. Vai kritušie ielās arī? Tie esot manekeni. Arī pilsētu drupas tikai dekorācijas. Propagandas mašīna strādā, mētes netic dēliem, tēvi – dēliem, kuri ir karā," stāsta Aleksandrs.

Aleksandra otrās sievas dēls

“**Aleksandrs Kiričenko:**

- Dzīvojām parastu dzīvi, bet Krievijas propagandas mašīna izdarīja savu. Tādas otras pasaulē nav. Krimu pievienoja Krievijai, Luhanskas un Doņeckas republikas kļuva kā Abhāzija, Piedņestra.

Luhanskā strādāja valsts nodarbinātības dienestā. Darbavietā ieradās krievu karavīri, viņam un vēl vienam pusim iedeva pavēsti par iesaukšanu, uzlika roku dzelzīs, iesēdināja mašīnā, aizveda uz māju, lai pārgērbjas, paņem nepieciešamo un iet karot. Viņam 40 gadi, ir veselības problēmas no bērības. "Sākumā apsargāja noliktavas, bet, kad pietrūka ko sūtīt "gaļas mašīnā", nokļuva kauju pirmajās līnijās. No vada dzīvi palikuši divi, abi ievainoti, viņš vieglāk. Arī kāju pirkstus apsaldēja. Kad palika labāk, bija skaidrs – atkal jābrauc uz fronti. Sazinājāties, viņš pateica, ka tajā ellē vairs neies. Tagad viņš slēpjas. Abām pusēm noziedznieks, Krievijai – dezertieris, Ukrainai – ienaidnieks, jo karojis Krievijas pusē. Izklūt no Luhanskas viņš nevar," pastāsta Aleksandrs un piebilst, ka pavaris laukos nebija, kas sēžas trak-

INFORMĀCIJAS KARŠ

ir aktivitāšu kopums, kas tiek īstenots, lai iegūtu informācijas priekšrocības pār pretinieku. Tajā ietilpst savas informācijas telpas pārvaldīšana (kontrolēšana), savas informācijas aizsargāšana no ārējas piekļuves, vienlaikus iegūstot un izmantojot pretinieka informāciju, kā arī iznīcinot pretinieka informācijas sistēmas un traucējot informācijas plūsmu.

(sargs.lv, 24.03.2022. Andris Kudors intervijā "Viedoklis: Krievijas informācijas karš pret Ukrainu", atsauce uz "What is information warfare?" https://www.nato.int/nato_static_files2014/assets/pdf/2020/5/pdf/2005-deepportal4-information-warfare.pdf)

toros, vīrieši iesaukti karā.

Kad izveidoja tā saukto Luhanskas republiku, abi ar sievu to neatzina, saņēma izziņu, ka ir pārvietojamās personas, un aizbrauca uz Zaporizji. "Tas bija šoks – atgriezies mājās kā pārvietojamai personai," ar sāpēm, apslāpējot asaras acīs, saka Aleksandrs. Sieva nomira, viņš pārcēlās pie meitas Odesā. Pārdot māju Luhanskā nevarēja, tad bija jāsaņem Luhanskas pase. Ar atļauju regulāri brauca apraudzīt māju Luhanskā. Tur bija arī šogad februārī. Aprīlī devās prom. Aizbraukt varēja tikai caur Krieviju.

"Bijām grupa. Braucām uz Varšavu, gribējām tālāk uz Vāciju. Līdz Maskavai nokļuvām bez problēmām. Tad autobuss Maskava - Rīga. Uz Krievijas robežas mūs aizturēja 20 stundas, paņēma pases. Autobusā bezgaiss, bērni raudāja, cilvēki gība, izkāpt nedrīkstēja. Labi, ka autobusā bija tualete. Pases pa divām, septiņām ik stundu atdeva. Divus vīriešus no Doņeckas, abiem vairāk nekā 50 gadi, izveda no autobusa. Vienam palika sieva un meita. Domājām, ka satiksim Latvijas pusē, tā arī vairāk neredzējām," atmiņās kavējas Aleksandrs un ar vieglumu balsī piebilst: "Kad tikām pāri Krievijas robežai, izkāpām no autobusa – tā bija brīvības sajūta, sveigais gaiss. Un klusums."

Rīgā grupa ieradās pusnaktī, autoosta jau bija slēgta, tālāk aizbraukt nebija iespējams. "Nezinājām, kur paliksim. Atbrauca autobuss, Rīgā vairs vietas neesot, vedīšot izmitināt 140 kilometrus no Rīgas. Kad jau bijām autobusā, pateica, ka mums paveicies, tepat 80 kilometru attālumā ir Cēsīs. Naktī mūs uzreiz izmitināja Meža skolā Bērzaīnē," pastāsta Aleksandrs.

Ar dziļu sirsniņu viņš stāsta par cēsniekiem, kuri uzņēmusies rūpes par ukraiņiem, par līdzcietību, sapratni, gatavību palīdzēt un atbalstīt. "Māra Juzupa, bēgļu centra vadītāja, Tamāra Leškeviča Meža skolā, vēl daudzi citi. Pamazām iepazīstu Cēsīs. Kaut latviešu kultūra man nav sveša, īpaši kino, ir ļoti interesanti. Mums ir tik daudz kopēja. Biju uz koru un deju koncertu, Raimonda Paula koncertu," pastāsta Aleksandrs un atklāj, ka īpaša bijusi satikšanās ar cēsnieci Anitu Šudenti, kura smalkjūtīgi iepazīstina ar latviešu kultūru, tradīcijām, mudina rakstīt dzejoļus. Ar viņu var vienkārši parunāt par dzīvi.

"Te ir labi. It kā jau nekā netrūkst," viņš saka un domās aizklīst pie savējiem, kā viņiem klājas, ko dara. Dēls dzīvo Zaporizjē, ir datortspēļu speciālists, cīnās in-

formatīvajā karā. Meita ir Odesā, bet tēvs vērtē, ka tur arī drīz nebūs droši.

Un tomēr, – kāpēc Krievijas un Ukrainas, kaimiņu valstu, attiecības izveidojās tādas, kādas tās ir patlaban? Aleksandrs pasaka tieši – pagātne velkas līdzi. Putins grib Ukrainu Krievijas sastāvā, kā cara laikos. No mērķa neatkāpsies.

"Visās valstīs, kas reiz bija Padomju Savienībā, Krievijas ietekme nekur nav pazudusi. Arī Baltijas valstis nav tikušas vaļā. Ukrainai nav paveicies ar prezidentiem. Kad bija runa par pirmo Ukrainas prezidentu, komunisti nepieļāva, ka par to kļūst inteliģentais padomju disidents Vjačeslavs Černovils, bet ievēlēja Leonīdu Kravčuku. Ar viņu Ukrainai nepaveicās. Pēc tam bija Leonīds Kučma, ar šo partijnieku bija vēl sliktāk. Korupcija, paklausība Krievijai un pašlabums – tas viņus interesēja. Tad nāca Viktors Janukovičs, divreiz sodīts bandīts. Petro Porošenko, kurš lielījās ar zelta gabalu kā maizes kukuli. Kurā valstī vēl tādi var kļūt pa prezidentu? Ukrainā visos varas līmeņos ir Krievijas drošības dienestu pārstāvji. Tiek kultivētas aizdomas, naids pret valsti, ukraiņiem. Ceru, ka ne armijā. 2014.gadā, kad Ukraina lēma par iestāšanos Eiropas Savienībā (ES), Janukovičs visiem teica – stāsimies, bet, kad bija jābalso, pateica – nekādu ES, un sākās Maidans. Ieguvumi? Cilvēki gāja bojā. Krievijas karaspēks iegāja Luhanskā, Doņeckā," Ukrainas neseno vēsturi pārstāsta Aleksandrs un piebilst: "Visi ir tik vienkārši. Saplānots, vadīts un ielikts cilvēku prātos, ka tikai tā ir pareizi. Diemžēl. Un nevaram pat iedomāties, cik daudzi tam tic."

"Dzīve ir mirklis, bet mēs gribam tai uzrakstīt melnrakstu. Katram sava dzīve lemta, savs ceļš," saka ukraiņis Aleksandrs Kiričenko un nosvērtā, mierīgā, plūstošā balsī lasa dzejoļus. Tie pašu spēcina, dod cerības tautiešiem. □

Lappusi sagatavojusi
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA Cēsu Druva".